

MAASEUDUN TULEVAISUUS

Maa- ja metsätaloustuottajain äänenkannattaja – Perustettu 1916

Päätoimittaja
Mikael Pentikäinen
Toimituspäälliköt
Jussi Martikainen
Tiina Taipale

Olennaista on löytää sellainen kokoonpano, joka osaa ja uskaltaa pysäyttää velkaantumisen. **LAPIN KANSA TULEVASTA HALLITUKSESTA PÄÄKIRJOITUKSESSAAN**

Suomi tarvitsee vahvaa luottamusta

Keskusta nousi eduskuntavaaleissa ennakoidusti suurimmaksi puolueeksi. Vaikka puolueen osuus äänistä oli vähemmän, mitä mielipidemittaukset ennakoivat, on voitto selkeä.

Toiseksi suurimman puolueen paikasta kisa oli äärimmäisen tasainen. Seitsemän paikkaa hävinnyt kokoomus voitti asemansa säilyttäneen perussuomalaiset äänimäärässä, mutta hävisi niukasti edustajien lukumäärässä. Neljänneksi jääneen SDP:n tulos oli jälleen kerran puolueen historian heikoin.

Keskustan ohella vihreät on vaalin suurin voittaja. Vaikka puolueen ääniosuus kasvoi vain 0,2 prosenttiyksikköä, niin kansanedustajien määrä nousi kymmenestä viiteentoista.

Vaalituloksen jälkeen on aivan varma, että hallitusohjja vaihtuu. Keskustan puheenjohtaja Juha Sipilä on nyt kuskin paikalla. Suurimman puolueen puheenjohtaja on jo aloittanut uuden hallituksen rakentamisen, vaikka virallisen hallitustunnustelijan mandaatti tulee vasta ensi viikolla.

Sipilä haluaa koota hallituksen ripeästi. Toivottavasti hän tehtävässään onnistuu, koska Suomella ei ole varaa edellisten hallitusneuvotelujen kaltaiseen pitkittettyyn näytelmään.

Kaikki puolueet ovat ilmoittaneet tässä vaiheessa halukkuutensa hallitukseen. Vaalitapioista toiseen kulkeuneessa SDP:ssä olisi haluja jäädä oppositioon, mutta puolueen puheenjohtajan Antti Rinteen mukaan puolue kuitenkin haluaa hallituksen.

Edellisistä hallitusneuvotteluista poiketen puoluejohtajat eivät ole asettaneet hallitukseen osallistumiselle ennakkoehtoja. Toisaalta sellaisena voidaan pitää Rinteen epäilyjä, etteivät SDP ja kokoomus sovi samaan hallitukseen. Myös perussuomalaisten antipatia niin sanottuja takiaispuolueita kohtaan on tuttua.

Joidenkin epäilyjen mukaan ammattiyhdistysliike patistaa SDP:tä osallistumaan hallitukseen. Voidaan kuitenkin kysyä, miksei suurimmaksi työväenpuolueeksi noussut perussuomalaiset kelpaisi yhteistyökumppaniksi myös ammattiyhdistysliikkeelle.

Puoluejohtajat korostavat tässä vaiheessa sitä, että hallitukseen osallistuminen riippuu hallitusohjelmasta. Sipilän tarkoitus on laatia aikaisemmasta poiketen erittäin lyhyt strateginen ohjelma. Tällaiseen ohjelmaan puolueiden on kuitenkin vaikea saada omaa puumerkkiään.

Keskustan puheenjohtaja Juha Sipilä johti joukkonsa vaalivoittoon.

Yksityiskohtien hiomisen sijaan hallitusneuvotteluissa katsotaan, miten puolueet pystyvät hahmottamaan nykyisen tilanteen, ja sen, miten tästä selvittää.

Hallitusohjelmaakin tärkeämpää on, että tulevien hallituspuolueiden välillä on saumaton luottamus. Hallituksen on tehtävä kovia päätöksiä, joiden takana pitää hallituspuolueiden pysyä. Helppoa se ei tule olemaan, mutta vaihtoehdot ovat vähisiä.

Sipilä haluaa, että tulevissa talkoissa ovat kaikki mukana. Tästä syystä hän haluaa solmia etujärjestöjen kanssa yhteiskuntasopimuksen. Samaa yritti pääministeri Esko Ahon (kesk.) hallitus 1990-luvun laman aikana, mutta sopimus kariutui kalkkiviivoilla.

Sipilä joutuu varautumaan siihen, ettei hallitusneuvotteluista tule helppoja. Näyttää, että keskusta ja perussuomalaiset ovat varmoja hallituspuolueita. Lisäksi tarvitaan mukaan joko kokoomus tai SDP. Niillä molemmilla on takanaan raskas hallituskausi ja vaalitappio. Myös vaalien voittaja vihreät haluaa hallitukseen. Se saattaa olla vaikeaa, koska puolueen tekemiset kahden viime hallituksen ajalta ovat tuoreessa muistissa. Kolmen suuren hallitus ei välttämättä tarvitsekaan pienempiä puolueita mukaan.

Olivat hallituksessa mitkä puolueet tahansa, pitää Suomi saada nousuun. Mikään hallitus ei siihen yksin pysty, vaan suomalaisten on jälleen uskottava tulevaisuuteen ja luotettava itseensä sekä toisiinsa.

Tulevissa talkoissa pitää kaikkien olla mukana.

Tehdasjätti nousee

Metsä Group vahvisti eilen tiistaina päätöksensä rakentaa uusi, moderni sellutehdas Keski-Suomeen Äänekoskelle. Rakennustöiden yhtyi kertoi alkavan välittömästi.

Jättimäisestä laitoksesta käytetään nimitystä biotuotetehdas. Nimellä halutaan korostaa, että perinteisen sellun ohella tehdas ja sen liitännäiset tuottavat puuraaka-aineesta jatkossa lukuisia uusia ja arvokkaita tuotteita.

Metsä Group julkisti investointiaikensa vuosi sitten. Päätös palautti uskon metsäalan uuteen nousuun ja laitto liikkeelle myös muita investointihankkeita.

Äänekosken tehdashanke on Suomen metsäteollisuuden historian suurin. Rakentaminen maksaa 1,2 miljardia euroa, ja valmistuttuaan tehdas käyttää kuitupuuta 6,5 miljoonaa kuutiometriä vuodessa.

Investointipäätöksen vahvistaminen kaksi päivää eduskuntavaalien jälkeen ja juuri ennen hallitusneuvottelua on taitavasti ajoitettu.

Päätös on tulevalle hallitukselle taatusti mieluinen.

Päättäjät voivat hahmotella jo hallitusta kasattaessa toimenpiteitä, joilla vastaavien hankkeiden toteutumista voidaan vauhdittaa.

Metsä Groupin biotuotetehdas edustaa modernia bionaloutta, josta odotetaan Suomen talouteen uutta kasvun moottoria.

Biotalous kuuluu myös keskustan puheenjohtajan ja tulevan pääministerin Juha Sipilän lempiaiheisiin, mikä taatusti näkyy myös tulevan hallituksen ohjelmassa.

Poliittiset päättäjät luovat yhteiskunnassa ne puitteet, joissa yritykset toimivat. Yksi keskeisiä huolenaiheita on ollut tieverkon rapistuminen, mikä vaikeuttaa yrityksille välttämättömiä kuljetuksia.

Ei liene sattumaa, että Metsä Groupin emoyhtiön Metsäliiton hallituksen puheenjohtaja Martti Asunta evästi perjantaina tulevia päättäjää, että ”investoinnit kuljetusväyliin ovat parasta elvytystä” (MT 174.).

Muistutus on aiheellinen.

Tuotannon ja viennin miljardit eurot saavat usein alkunsa pienen metsäauto- tai kylätien päästä.

VIERASYLIÖ

Venäläinen puu liikkuu

Kansainvälisen kriisin ja ruplan kurssin romahtamisen vaikutuksia Suomen ja Venäjän väliseen puukauppaan selvitettiin Luonnonvarakeskuksen tutkimuksessa, jossa haasteltiin pariakymmentä puuta ostavaa ja myyvää yritystä rajan molemmin puolin.

Suomen ja Venäjän välisellä puukaupalla on pitkät perinteet, ja tälläkin hetkellä kauppa käy poliittisista tuulista välittämättä. Tyypillistä ostajaa tai myyjää ei ole. Mukaan mahtuu niin kansainvälisiä suuryrityksiä kuin vuosittain muutamalla tuhannella kuutiolla kauppaavia viiväisiä toimijoita. Yhteistä kaikille on, että Venäjän puukaupassa on toimittu kauan, ja kumppanit tunnetaan vuosien takaa.

Etenkin isot toimijat käyvät kauppaa vuoden tai puolen vuoden periodeissa. Vuosittain tarkastellaan määriä, hinnoista keskustellaan useammin. Pöytälaatikossa on paljon kauppa-sopimuksia, joita aktivoidaan vasta tarpeen mukaan.

Kun kuljetus tehdään junalla, kaupankäyntiä säädellään vau-nujen määrällä. Myyjä pyytää vauunuja lastattavaksi, ja ostaja antaa vauunuja sen verran kuin katsoo tarpeelliseksi puuta ostaa.

Loputon lupaprosessi

Kauppaa käydään hyvin samaan tapaan kuin Suomessa, neuvotteluissa Venäjällä on kuitenkin oltava tarkempi. Asioita, jotka voidaan Suomessa olettaa yleis-ten kauppatajien pohjalta, on

Venäjällä sisällytettävä kauppa-sopimukseen.

Yleensä markkinoilla vallitsee tasapaino, mutta ruplan kurssin ollessa alhainen myyjät ovat ot-taneet aktiivisen roolin. Myyjäl-le helpointa ja yksinkertaisinta olisi myydä Venäjän sisämark-kinoille, mutta toistaiseksi ei kysyntää ole riittävästi.

Puukaupan byrokraatia on loputon lupaprosessi. Venäjällä on edelleen käytössä vanhoja toimintatapoja, ja byrokratian kiemurat ovat aikaa vieviä ja työläitä. Niiden kanssa paini-vivat niin isot kuin pienetkin yritykset. Papereita täytyy olla tuuman paksuinen nippu, ennen kuin puutavaraa ylittää rajan.

Venäjän tulli, johon kohdis-tuu suurin kritiikki, mieluum-min estää kuin edistää puun vientiä. Nyt on toimittu kauan samoilla säännöillä, mikä on helpottanut puukaupan suju-vuutta. Myös sähköinen tullaus on noupeutunut ja yksinkertaistanut toimintaa.

Haasteita löytyy tälläkin puolen rajaa. Venäläiset kokevat puun alkuperän todentamisa-vatimukset puhtaana EU-byrokra-tiana. Mutta, kun määrät ovat isoja ja toiminta jatkuu, niin siitä on tullut rutiinia ja byro-kraatiakin osataan hoitaa ilman ongelmia.

Tukista kilpailua

Kilpailu puusta vaihtelee Venäjällä. Tukista ja havukui-dusta sitä on, koivukuidusta ei. Maantieteellisesti kilpailu vähenee pohjoiseen mentäessä.

Molemmin-puolinen riippuvuus on haaste.

Kaakkois-Suomen vastaisilla alueilla se on kovinta, suurten metsäteollisuusyritysten puuntarve vaikuttaa.

Venäjän rautateiden vuotui-set rahtimaksujen korotukset ovat tuoneet kannattavan tuon-nin rajaa koko ajan lähemmäksi Suomea, mikä on lisännyt kil-pailua entisestään rajan lähellä. Myös vuodenaikojen vaihtelu vaikuttaa kilpailuun.

Vuodenajat ja sää vaikuttavat myös toimitusvarmuuteen. Osa toimitusten heittelystä joh-tuu toimintakulttuurista, osa heikoista teistä, rautateistä ja säistä.

Moni pyrkiiikin pitämään sopimuskantansa riittävän suurena. Jos yhdelle myyjäl-le tulee toimitusongelmia, se korvataan se nopeasti toisella. Myös bonusjärjestelmiä käytet-tään kannustimena täsmällisiin määriin ja toimitusaikoihin. Junalasteittain kauppa käyvät pitävät toimitusajat hallinnassa vauunujen määrää säätelemällä. Vuositasolla toimitusmäärät useimmiten pitävät.

Viranomaisten rooli on Venä-jällä mielenkiintoinen. Viran-omainen saattaa hankaloittaa toimituksia paikallisesti tai yksittäisen toimijan kohdalla. Syyksi riittää virkailijan huono

päivä.

Kulttuurierojen lisäksi toimi-tusvarmuutta haittavat pitkälti samat ongelmat kuin Suomessa. Pienet toimijat osoittavat syyt-tävällä sormella myös suurten metsäyhtiöiden suuntaan: kvar-taaleissa eläminen tekee toimin-nasta nykivää. Jarrutetaan ja kiihdytetään – aina liikaa.

Molemminpuolinen riippu-vuus on myös haaste. Myyjät ovat riippuvaisia Suomen vien-nistä, ja suomalaiset ostajat ei-vät pysty nopeasti korvaamaan koivukuidun tuontia kotimaan hakuilla.

Kriisin vaikutukset vähäisiä

Nykyinen poliittinen kriisi on vaikuttanut vain välillisesti puukauppaan. Enemmän on vaikuttanut ruplan heikkenemi-nen. Heikko rupla on alentanut eurohintoja ja lisännyt tarjon-taa.

Puukauppa on Venäjälle pieni asia, ja pakotteet tuskin tulevat siihen yltämään. Halpa hinta on väliaikainen tila, jonka päättymisestä on merkkejä ilmassa.

Tulevaisuudessa suurimpana mahdollisuutena nähdään maan laajat puuvarannot. Venäjältä löytyy runsaasti sahurin unel-mia, pitkiä ja järeitä tukkeja. Puutavaralajeja voidaan ostaa valikoiden. Ongelmana on kuitenkin puutteellisesta inf-rastruktuurista johtuva huono saavutettavuus.

WTO-sopimus on vakautta-nut toimintaa luomalla selkeät pelisäännöt. Toisaalta Venäjä on vetänyt mattoa alta luomalla kankean lisenssijärjestelmän

kiintiöiden hallintaan. Se

hankaloittaa kaupankäyntiä

rajaamalla myyjien joukon.

Venäjälle ei ole odotettavissa

puun hintaan tai saatavuuteen

suuremmin vaikuttavaa teolli-

suutta. Myyjät toki odottavat

Sveza-yhtiön suunnittelemaa

sellutehdasta Volgdan alueelle.

Valmistuessaan se loisi koivu-

kuidulle kysyntää sisämark-

kinoille, mutta investoinnin

toteutuminen on kuitenkin

epävarmaa.

Puumerkkien suurin ris-

ki on Venäjän valtion arvaamat-

tomat poliittiset sääntelytoimet.

Kaikkien kannalta liiketo-

mintaympäristön vakaus olisi

yksi tärkeimmistä toimintaan

vaikuttavista tekijöistä.

Tulevaisuudessa Venä-

jän puumerkkinoilla tulevat

pärjäämään ne, jotka pystyvät

ostamaan kaikki puutavara-

lajit ja valikoiva ostaminen

vähenee. Jos rupla merkittä-

vasti vahvistuu nykyisestä,

tulevat markkinat muuttumaan

sisämarkkinavetoisiksi. Tähän

vaikuttaa myös Venäjän bioe-

nergiasektorin kehittyminen,

joka voi lisätä puun kysyntää

huomattavastikin.

Venäjän valtion politiikka-

toimien odotetaan aiheuttavan

tulevaisuudessa suurimmat

muutokset. Mitä todennä-

köisimmin ne tulevat täysin

yllättäen eivätkä välttämättä

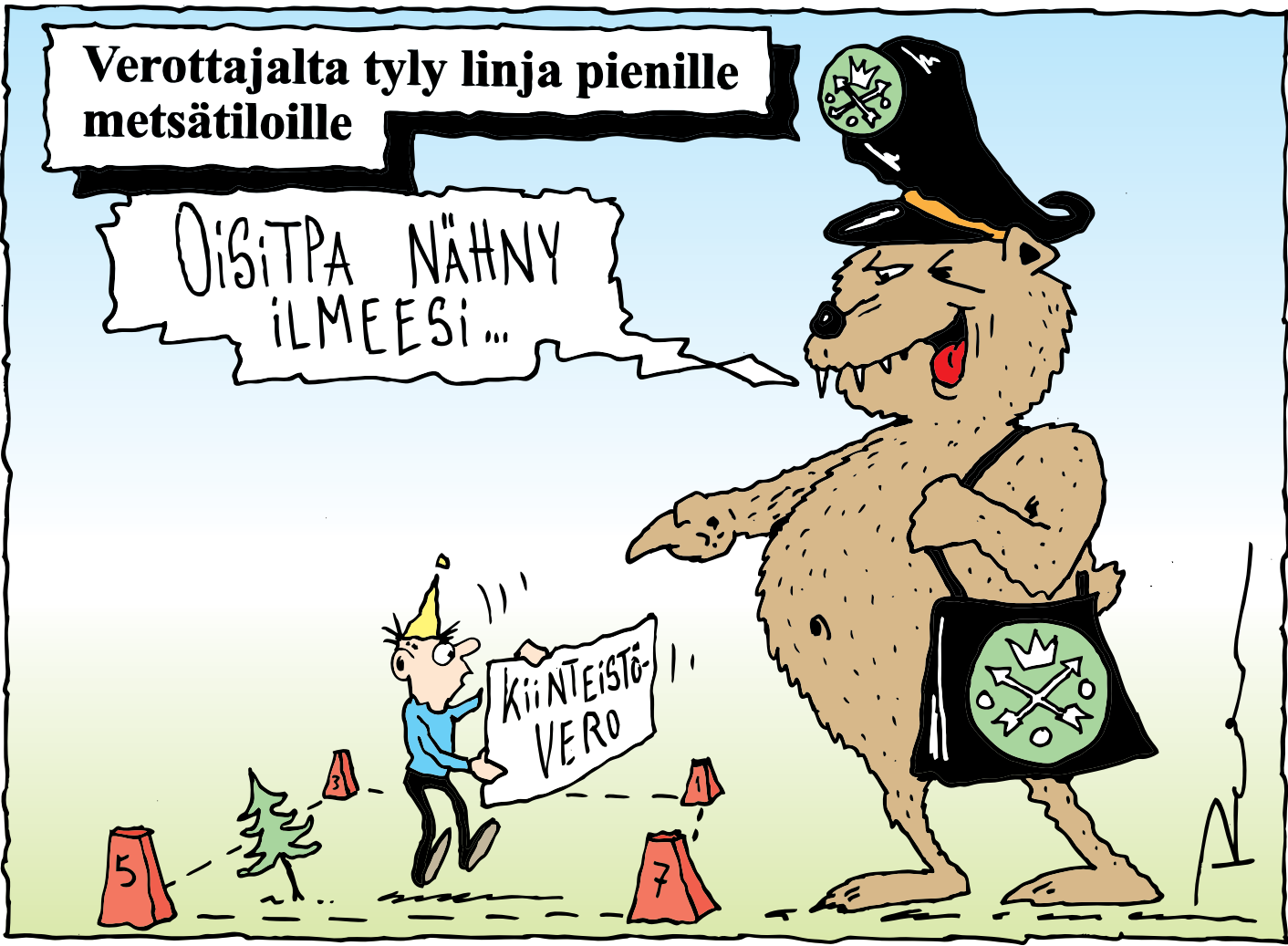
lisää puun tarjontaa tai helppota

kaupankäyntiä.

ILKKA PIRHONEN

Kirjoittaja on Luonnonvarakeskuksen tutkija.

RAHIKAINEN

KOLUMNI: SATU LEHTONEN

Hyvin- vai huonostivointia?

Onko elämällä tunteet? Voiko niitä mi-

tata ja vaikuttavakko ne hyvinvointiin?

Tällaisia asioita pohdittiin eläinsuoje-luasiamehien järjestämässä eläinten hyvin-vointiseminaarissa Helsingissä viime viikon tiistaina.

Brittiprofessori Mike Mendl totesi, että eläinten tunteiden tulkinta on vaikeaa. Eläimiä ei pidä inhimillistää – ei voida sanoa, että ne kokevat esimerkiksi rakkautta, ka-teutta tai turhautumista.

Lisäksi inhimillisetkin tunteet ovat hyvin kulttuurisidonnaisia. Suomen kielessä on käytössä sana vahingoniloinen, samoin sak-sassa, mutta englannin kielessä vastaavaa ei Mendlin mukaan tunneta. Toinen meistä outo esimerkki on japanin sana age-otori: se tarkoittaa, että henkilö kokee itsensä hius-tenleikkujan jälkeen rumemmaksi kuin ennen sitä. Eipä ole suomessa sanaa moisselle.

Vaikka emme voi tietää, mitä eläimen päässä liikkuu, niiden tunteita voi tutkijoi-den mukaan tulkita käyttäytymisen ja fy-siologisten muutosten, kuten stressihormo-nien avulla. Näin saadaan tietoa hyvinvoin-tiin vaikuttavista asioista.

Suomessa uuden eläinsuojelulain valmis-telun pohjaksi on otettu eläinten mahdoli-

satu.lehtonen@mmt.fi

Pitäisikö velattomatkin nyt ajaa velka-loukkuun pakottamalla isoon investointiin?

suus olennaisten käyttäytymistarpeiden-sa tyydyttämiseen.

Tutkijat määrittelevät olennaisen käyttäytymistarpeen siten, että se on välttämätön eläimen normaalin kehitty-misen sekä fyysisen ja psyykkisen hyvin-voinnin ylläpitämiseksi.

Jos eläin ei pääse tyydyttämään käyt-täytymistarvettaan, se turhautuu tai stressaantuu ja sille saattaa tulla tervey-songelmia.

Tuotantoeläinten neuvottelukunta on määritellyt, mitkä käyttäytymistarpeet ovat olennaisia tuotantoeläimille.

Esimerkiksi emakolla on voimakas pe-sänrakennustarve. Lopputuloksella ei ole väliä eli pesässä ei välttämättä tarvit-se olla kuin muutama korsi ristissä. Pää-asia on, että eläimellä on mahdollisuus rakennuspuuhaan.

Neuvottelukunnan mukaan kaikilla eläimillä on voimakas liikunnan tarve. Lehmällä se patoutuu tutkimusten mu-kaan jo, jos eläin on vuorokauden ajan kytkettyä.

Myös kehonhoito kuuluu perustar-peisiin. Lehmän pitää pystyä nulemaan ja rapsuttamaan itseään. Toisen lehmän nuleminen vahvistaa sosiaalisia suhte-

ta ja ylläpitää lauman hierarkiaa.

Eläimellä on myös vanha tarve vetäytyä omaan rauhaansa poikimaan.

Kun nautojen olennaisia käyttäyty-mistarpeita mietti, näyttää selvältä, että ne toteutuvat helpommin pihatossa kuin porsinavetassa.

Navettamuoto ei toki ratkaise kaikkea. Jos pihatossa ei ole riittävästi tilaa, arka lehmä ei pääse väistämään ylempänä arvoasteikossa olevaa, ja sen elämä on pelk-kää pelkoa. Ei uskalla syödä eikä liikkua.

Hyvässä porsinavetassa eläin voi var-masti paremmin kuin huonossa pihatossa.

Sekin on varmaa, että hoitajan osaami-nen ja asenne on navettamuotoa ratkai-sevampi.

Mutta silti – hyvässä pihatossa hyvin-vointia on ainakin mahdollisuus toteut-taa porsinavetaa paremmin.

Eläinsuojelulain valmistelun yhtey-dessä on noussut esille ajatus porsina-vetoiden kieltämisestä.

Niin äkkijyrkkään toimintaan ei ole tarvetta.

MTK:n maaseutunurorten puheenjoh-

taja Heikki Salomaa kiteytti asian eläin-ten hyvinvointiseminaarissa hyvin: Porsinavetoja ei tarvitse kieltää, sillä mark-kinat ajavat ne alas joka tapauksessa.

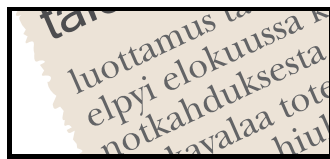
Tällä hetkellä noin 70 prosentilla mai-totiloista on porsinavetta ja noin puolet lehmistä asuu niissä. 2030 porsinavetoita on viitisen prosenttia ja niissä vain muu-tama prosentti lehmistä. Salomaa visioi.

Kun kustannus- ja tehokkuuspaine-tekevät ajan mittaan tehtävänsä, tarvitsee-ko asiaa kiirehtiä kiellon avulla? Maitotilat ovat tällä hetkellä taloudel-lisesti tiukilla. Parhaiten pärjäävät ne, joilla ei ole lainataakkaa niskassa. Pitäi-sikö heidätkin nyt ajaa velkaloukkuiin pakottamalla isoon investointiin? Tai pa-kottaa luopumaan ammatistaan, kun in-vestointimahdollisuuksia ei ole? Työttö-miä ei tähän maahan tarvita yhtään lisää.

Kiellosta puhuminen myös syyllistää ne tuottajat, jotka tekevät porsinavetois-san parhaansa eläintensä eteen. Yhtäk-iä he saavatkin kuulla toimineensa vuo-sikymmenet väärin, vaikka ovat tehneet kaiken niin kuin on neuvottu ja yleisesti hyväksi nähty.

Antaa ajan ja markkinoiden hoitaa asia.

LEHTIKATSAUS

Vasemmiston synkeä kurimus

Keski-suomalainen puntaroi vaalitulosta vasemmistopuolu-eiden kannalta.

”Nyt SDP:lle tuli romahdus, josta puolue ei selvi ilman suura-tuskaa. Vielä viime keväällä osa puolueväkeä luuli ratkaise-vansa kannatusongelmat vaihta-malla Jutta Urpilaisen tilalle pu-heenjohtajaksi Antti Rinteen.”

”Vasemmistoliiton kriisi on vähintään yhtä ankea kuin sosi-aalidemokraattien.”

”Vasemmiston kannatus on ollut laskutrendillä pitkään. So-cialismin romahdus vei aikanaan arvopohjaa ja sittemmin kaupan sekä työn globalisaatio on vähen-tänyt perinteistä työväestöä ja luonut jäljelle jääneisiin epävar-muutta.”

Jatkojytty ja vastajytty

Savon Sanomat pohtii syitä perussuomalaisten ja vihreiden vaalimenestykseen.

”Perussuomalaisten jyttykynkal-tainen torjuntavoitto ja vihrei-den vaalivoitto kertovat arvoky-symysten noususta yhä voimak-kaammin poliitiikan keskiöön. Etenkin nuorten äänestäjien keskuudessa perussuomalaisten ja vihreiden vastakkainasettelu on nostanut molempien puolueiden kannatusta.

On epätodennäköistä, että nämä arvomaailman ääripää-t mahtuisivat samaan hallituk-seen.”

”Osa vihreiden menestyksestä selittyy sille suosiollisella vaali-piiriuudistuksella. Osittain kan-natuksen nousu johtuu kuiten-kin siitä, että arvoliberaalit kau-punkilaiset näkevät juuri vihreät vastavoimana oikeistopopulis-mille.

Tuloksessa on nähtävissä myös jatkuva Pekka Haaviston presidentinvaalikampanjaan, jo-ta käytiin ”antijyttyyn” hengessä.”